

Els reptes del PSIB-PSOE

El cap de setmana passat va tenir lloc el congrés dels socialistes de les Illes, però serà més important de saber com enfoquen els objectius que tenen davant.

Aquest cap de setmana, el PSIB-PSOE va dur a terme el seu congrés. Durant la trobada s'havia d'eleger la persona que ocuparà la secretaria general els quatre anys vinent. Des del 2000, aquest càrrec havia estat ocupat per Francesc Antich, reelegit tres vegades. Els estatuts del partit prohibeixen que la mateixa persona opti al càrrec més de tres vegades consecutives i, ben probablement, haurà estat substituït per Francina Armengol.

A Armengol se li acaramullaran els desafiaments. Primer de tot, gestionar l'existència del corrent crític –liderat per Carles Bona–, que se li haurà oposat al congrés. Segons quin suport hi hagi rebut no es pot descartar que es mantengui actiu. Ho va assegurar a EL TEMPS un membre de l'equip de Bona: “A hores d'ara la idea és de mantenir-nos, no dissoldre'ns després del congrés, justament per a poder influir i, sobretot, per a mirar que a les primàries del 2015 per a eleger candidats hi pugui participar més gent que no la que determini l'aparell.”

Aquest desafiament és de caire intern i, tot i ser important, no és, ni prop fer-hi, el més rellevant a què haurà de fer cara Armengol i el seu equip.

Oposició al PP. El PSOE haurà de cercar una estratègia d'oposició al PP pròpia i nítida, tant al Parlament com al carrer. És clar que a la cambra les coses no canviaran gaire amb relació als mesos que han transcorregut d'aquesta

legislatura. Armengol ja va assumir la direcció del grup parlamentari i la condició de portaveu per a la interlocució i la interpel·lació directa al president José Ramón Bauzá des del primer moment, perquè Francesc Antich va dimitir i se n'anà al Senat espanyol com a membre designat per la cambra balear. Per tant, per aquesta banda no hi haurà cap canvi. Tampoc no és probable que es puguin veure gaire canvis en la manera com Armengol i els seus companys fan la tasca parlamentària de control al govern. Cada setmana és una fotocòpia de l'anterior. El PSIB i el PSM demanen, critiquen i valoren negativament la tasca que fa l'executiu, i des de les altures governamentals Bauzá contesta a Armengol –i els consellers als altres portaveus– allò que li dona gana, poques vegades responent de veres, habitualment amb displicència i fent valer invariablement l'argument que els ciutadans els han votats a ells, és a dir, que tenen xec en blanc per a fer com volen. Per tant, Armengol i el seu grup es troben davant un mur del tot infranquejable, en aquest sentit.

Tot i això, la dirigent socialista tindrà fixada un acte parlamentari important a la tardor: el primer debat de política general d'aquesta legislatura. L'any passat, per causa del poc temps transcorregut des de les eleccions del maig, no es va dur a terme. Serà important perquè per primera vegada hi haurà l'enfrontament dialèctic directe, llarg i complet –fent repàs de tots els àmbits de gestió– entre Bauzá i Armengol. La socialista se n'haurà de sortir bé per força si vol consolidar el seu lideratge, no ja internament, sinó cap enfora. El seu antecessor, Antich, era un mestre en aquest tipus de debats, malgrat les seves mancances com a orador. Armengol parla molt bé, però fins ara ha fet intervencions molt curtes, molt preparades i res de semblant a un llarg debat durant el qual s'ha d'improvisar molt i, sobretot, fer servir recursos retòrics més enllà de la formalitat. Si en sortís mal parada, del debat, el seu lideratge podria ressentir-se'n.

Una altra qüestió a resoldre, pel que fa a l'oposició parlamentària, és la relació amb el PSM. A la cambra balear només hi ha tres grups: PP, PSOE i PSM-IV-Entesa (és a dir, el PSM amb els seus aliats: Iniciativa Verda i Entesa per Mallorca). A l'hora d'oposar-se als conservadors, durant aquests primers mesos de legislatura s'ha vist sovint un cert solapament entre PSOE i PSM. Després d'haver passat el congrés socialista és probable que ambdós partits puguin intentar algun acord de complementarietat a l'hora d'oposar-se al PP. Amb la idea, bàsicament, d'intentar erosionar-lo cada un des dels segments més diguem-ne especialitzats. Dit d'una



Des d'aquest cap de setmana passat, Francina

altra manera: que cada un carregui contra Bauzà en els aspectes que més entenen les bases respectives, i evitar de duplicar-se.

L'altre àmbit d'oposició al PP és, clarament, el carrer. Aquesta legislatura –tant pel que fa al govern de Bauzà com, també, pel que fa al de Mariano Rajoy– l'oposició de carrer pareix que tindrà una importància creixent. Les retallades, la reforma laboral, la degradació legal del català i més qüestions han inculcat en les bases dels partits –i grups socials– d'esquerra i nacionalistes el vaccí contra la depressió postderrota electoral.

A desgrat de les estomacades a les urnes sofertes pel PSOE i el PSM al maig

–eleccions locals i autonòmiques– i al novembre –eleccions espanyoles–, en pocs mesos s'ha activat aquesta oposició de carrer. Com és obvi, el PSIB-PSOE d'Armengol haurà de gestionar aquest nou front d'agitació política. Però com?

Aquest és el desafiament. Saber donar suport a les mobilitzacions de carrer, però fent tria. El algunes no convindrà aparèixer-hi gaire; en algunes altres, en canvi, tant com pugui, fins i tot liderar-ne qualcuna i, sobretot, estalviar-se les que podrien ser inconvenients, les protagonitzades per l'esquerra més radical, la que és fora del sistema. El repte, fins i tot el problema, serà per a Armengol sa-

ber modular la resposta del partit davant de cada mobilització de carrer segons els interessos estratègics. Com diu un ex-dirigent socialista, no gaire entusiasta de la secretària general, “el PSOE no és un partit radical d'esquerra ni pot entrar en competició amb Esquerra Unida, perquè si no malament rai. Hem de trobar el punt just d'equilibri entre l'oposició de carrer i la nostra opció fonamental que ha de ser sempre ser un partit de majories. Conseqüentment, no podem perdre electorat pel centre.”

Estratègia de pactes. Ara per ara, no és cap problema, aquest repte, però podria ser-ho en el futur. Tard o d'hora,



Armengol és la nova secretària general del PSIB-PSOE.



Francesc Antich fou el secretari general del PSIB-PSOE que concretà els pactes amb UM per a assolir el poder. A la dreta, Maria Antònia Munar, ex-presidenta d'UM i també ex-presidenta del Parlament balear i del Consell Insular de Mallorca. Els escàndols de corrupció del partit liderat per Maria Antònia Munar posaren fi al pacte estratègic entre el PSOE i UM.

el PSIB-PSOE s'haurà d'encarar amb l'evidència: que el seu gran aliats, Unió Mallorquina, ja no existeix, i que qui aspira a substituir-lo són dos partits extraparlamentaris, la Lliga i Convergència, que ni tan sols es pot assegurar que aconseguisquin representació a les eleccions del 2015.

Per a entendre quanta importància té per al PSOE aquest segment centrista, cal tenir present que l'estreta col·laboració amb UM fou l'única estratègia vertadera d'optar al poder institucional que va tenir el Partit Socialista des de la primera meitat dels anys 90 fins al 2010. El 1991 era elegit secretari general Joan March. Ell fou qui –en veure que UM rompia relacions amb el PP el 1992– va imposar l'acostament al partit aleshores ja liderat per Maria Antònia Munar. D'ençà de llavors, el PSIB-PSOE ha seguit la mateixa estratègia. Així va ser possible l'acord que va permetre de governar al Consell de Mallorca entre el 1995 i el 1999, i els dos pactes de progrés que han governat les Illes, el del 1999-2003 i el del 2007-2011. En tots els casos, el PSOE, malgrat ser el partit majoritari de tots els

que pactaven (bàsicament: PSOE, PSM, UM i EU), cedia a UM una sobrerrepresentació enorme en compensació pel fet que el partit centrista li donava part del poder i no pactava amb la dreta. Així, per exemple, els socialistes cediren a UM la gestió del Consell de Mallorca en exclusiva (el 1999) o bé conselleries (el 2007), com també àrees de poder al Consell mallorquí i a l'Ajuntament de Palma, que els centristes governaven com a compartiments absolutament estancs. Ningú no s'hi podia ficar.

Aquesta forma de pactar amb UM va comportar problemes al PSOE quan esclataren els escàndols de corrupció del seu soci. Es trobà obligat a trencar-hi l'acord el febrer del 2010. Així s'acabaven 15 anys d'una classe de pacte entre tots dos partits que, en realitat, havien estat sempre molt personalitzats en Munar i Antich.

Armengol va manifestar internament algun recel a aquesta forma d'acord amb UM. De fet, quan es va dur a terme l'últim pacte, el 2007, la secretària general confessava a EL TEMPS la seva "desconfiança" envers els centristes. Per la manera com anaren les

coses –escàndols de corrupció, crisis polítiques...– durant els següents anys, és clar que la desconfiança d'Armengol tenia raó de ser. Ara, també s'ha de dir que ella va ser presidenta del Consell de Mallorca amb el vot d'UM (sumat al del Bloc per Mallorca: PSM, EU, Verds i ERC), si bé és igualment cert que UM sempre s'exclamava per la manera com els tractava: consideraven que Armengol els menystenia.

Ara que no existeix UM, quina serà l'estratègia que impulsarà Armengol? Cercarà d'esdevenir una alternativa al PP pel cantó estrictament esquerrà, amb PSM-IV-Entesa, o bé confiarà en el renaixement de l'espai d'UM mitjançant una aliança preelectoral entre Convergència i Lliga? Dit d'una altra manera: enfortirà el seu partit o, per contra, com ha passat d'ençà del 1995, s'estimarà més esperar que el centre li doni el poder? De moment no hi ha resposta, però una cosa és segura: entre els desafiaments importants del PSIB-PSOE d'Armengol, el de trobar una estratègia clara és el més rellevant.

Miquel Payeras